Valtiovarainministeriö

Lausuntopyyntö

09.10.2026 VN/35202/2023

Julkisten hankintojen tuottavuuden ja vaikuttavuuden kansallinen ohjaaminen ja strateginen kehittäminen

Johdanto

Valtiovarainministeriö pyytää näkemyksiänne siitä, miten julkisten hankintojen tuottavuuden ja vaikuttavuuden kansallinen ohjaaminen ja strateginen kehittäminen tulisi Suomessa järjestää.

Tausta

Julkisiin hankintoihin käytetään Suomessa vuosittain lähes 40 miljardia euroa. Julkiset hankinnat ovat merkittävä väline julkisten varojen vastuullisen käytön ja yhteiskunnallisten tavoitteiden edistämisessä. Julkisilla hankinnoilla voidaan vaikuttaa esimerkiksi kilpailuun ja markkinoiden toimivuuteen sekä edistää innovaatioita, vähähiilisyyttä, työllisyyttä, harmaan talouden torjuntaa ja varautumista.

Julkisiin hankintoihin kohdistuvien tavoitteiden ja velvoitteiden lisääntyminen on kuitenkin tehnyt sekä hankintayksiköiden että tarjoajien toimintaympäristöstä aiempaa vaativamman. Yhteiskunnallisten tavoitteiden edistäminen ja toiminnan tehokkuuden varmistaminen edellyttävät kehittämistä, neuvontaa ja ohjausta.

Suomessa julkisia hankintoja on kehitetty useissa erilaisissa hankkeissa, joista viimeisin on Hankinta-Suomi-ohjelma. Lisätietoa Hankinta-Suomi-ohjelmasta. Hankinta-Suomen toinen kausi päättyy vuoden 2027 lopussa.

Selvityksessä Julkisten hankintojen tuottavuuden ja vaikuttavuuden kansallinen ohjaaminen ja strateginen kehittäminen kuvataan kansallisten julkisten hankintojen kehittämis-, neuvonta- ja ohjaustoimintojen nykytilaa sekä tarkastellaan vastaavien toimintojen järjestämistä muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa. Selvityksen tavoitteena on tunnistaa kansallisen toiminnan kehittämistarpeita, kuvata erilaisia tapoja järjestää kansallisia toimintoja sekä esittää johtopäätöksiä tarvittavista jatkoaskelista. Selvityksessä esitetään kymmenen vaihtoehtoista skenaariota, joiden mukaisesti julkisten hankintojen kehittämis-, neuvonta- ja ohjaustyö voitaisiin järjestää tulevaisuudessa.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon. Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät kohdasta 'Ohjeet > Käyttöohjeet'. Palvelun tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@gov.fi. Jos lausunnon antaminen palvelussa ei ole mahdollista, lausunto voidaan myös toimittaa sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.vm@gov.fi tai postitse osoitteeseen Valtiovarainministeriö, PL 28, 00023 VALTIONEUVOSTO. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/35202/2023. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti.

Julkisten hankintojen tuottavuuden ja vaikuttavuuden kansallinen ohjaaminen ja strateginen kehittäminen -selvityksessä esitetään kymmenen vaihtoehtoista skenaariota, joiden mukaisesti julkisten hankintojen kehittämis-, neuvonta- ja ohjaustyö voitaisiin järjestää tulevaisuudessa. Voitte hyödyntää skenaarioita vastauksissanne. Voitte huomioida näkemyksissänne myös Euroopan komission ehdottaman hankinta-asetuksen osan Part VI Transparency and governance mahdollisesti myöhemmin voimaan tulevat, EU:n jäsenvaltioihin kohdistuvat velvoitteet. Tutustu Euroopan komission asetusehdotukseen.

Aikataulu

Lausunto pyydetään antamaan viimeistään perjantaina 20.11.2026.

Valmistelijat

Lisätietoja antavat

- johtava asiantuntija Olli-Juhani Piri Valtiokonttorista, puh. 0295 502 157, olli-juhani.piri@valtiokonttori.fi
- finanssineuvos Tarja Sinivuori-Boldt valtiovarainministeriöstä, puh. 029 5530433, tarja.sinivuori-boldt@gov.fi

Jakelu:

Aalto-yliopisto
Akaan kaupunki
Alajärven kaupunki
Alavieskan kunta
Alavuden kaupunki
Asikkalan kunta
Askolan kunta

Auran kunta
Centria ammattikorkeakoulu
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Digi- ja väestötietovirasto
Energiavirasto
Enonkosken kunta
Enontekiön kunta
Espoon kaupunki - Esbo stad
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Eurajoen kunta
Euran kunta
Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti
Evijärven kunta
Forssan kaupunki
Geologian tutkimuskeskus
HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu
Haapajärven kaupunki
Haapaveden kaupunki
Hailuodon kunta
Halsuan kunta
Haminan kaupunki
Hangon kaupunki - Hangö stad
Hankasalmen kunta
Hanken Svenska handelshögskolan
Harjavallan kaupunki
Hartolan kunta
Hattulan kunta
Hausjärven kunta
Heinolan kaupunki
Heinäveden kunta
Helsingin kaupunki
Helsingin yliopisto
Hirvensalmen kunta
Hollolan kunta
Huittisten kaupunki
Humanistinen ammattikorkeakoulu
Humppilan kunta
HUS
Hyrynsalmen kunta
Hyvinkään kaupunki
Hyvinvointiala Hali ry
Hämeen ammattikorkeakoulu
Hämeenkyrön kunta
Hämeenlinnan kaupunki
Hätäkeskuslaitos
Iin kunta
Iisalmen kaupunki
Iitin kunta

Ikaalisten kaupunki
Ilmajoen kunta
Ilmatieteen laitos
Ilomantsin kunta
Imatran kaupunki
Inarin kunta
Inkoon kunta
Innovaatiorahoituskeskus Business Finland
Isojoen kunta
Isokyrön kunta
Itä-Suomen elinvoimakeskus
Itä-Suomen yliopisto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Janakkalan kunta
Joensuun kaupunki
Jokioisten kunta
Joroisten kunta
Joutsan kunta
Juukan kunta
Juupajoen kunta
Juvan kunta
Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Jyväskylän kaupunki
Jyväskylän yliopisto
Jämijärven kunta
Jämsän kaupunki
Järvenpään kaupunki
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus
Kaarinan kaupunki
Kaavin kunta
Kainuun hyvinvointialue
Kajaanin ammattikorkeakoulu
Kajaanin kaupunki
Kalajoen kaupunki
Kangasalan kunta
Kangasniemen kunta
Kankaanpään kaupunki
Kannonkosken kunta
Kannuksen kaupunki
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus KARVI
Kansallisarkisto
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Karelia-ammattikorkeakoulu
Karijoen kunta
Karkkilan kaupunki
Karstulan kunta
Karvian kunta
Kaskisten kaupunki - Kaskis stad
Kauhajoen kaupunki
Kauhavan kaupunki

Kauniaisten kaupunki - Grankulla stad
Kaustisen kunta
Keiteleen kunta
Kemijärven kaupunki
Kemin kaupunki
Keminmaan kunta
Kempeleen kunta
Keravan kaupunki
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen elinvoimakeskus
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Keuruun kaupunki
Kihniön kunta
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Kimitoö kommun - Kemiönsaaren kunta
Kinnulan kunta
Kirkkohallitus
Kirkkonummen kunta - Kyrkslätt kommun
Kiteen kaupunki
Kittilän kunta
Kiuruveden kaupunki
Kivijärven kunta
Kokemäen kaupunki
Kokkolan kaupunki - Karleby stad
Kolarin kunta
Konneveden kunta
Kontiolahden kunta
Korsholm kommun - Mustasaaren kunta
Korsnäs kommun
Kotkan kaupunki
Kouvolan kaupunki
Kristinestad - Kristiinankaupunki
Kronoby kommun - Kruunupyyn kunta
Kuhmoisten kunta
Kuhmon kaupunki
Kuopion kaupunki
Kuortaneen kunta
Kurikan kaupunki
Kustavin kunta
Kuusamon kaupunki
Kymenlaakson hyvinvointialue
Kyyjärven kunta
Kärkölän kunta
Kärsämäen kunta
Lab-ammattikorkeakoulu
Lahden kaupunki
Laihian kunta
Laitilan kaupunki
Lapin ammattikorkeakoulu
Lapin elinvoimakeskus

Lapin hyvinvointialue
Lapin yliopisto
Lapinjärven kunta - Lappträsk kommun
Lapinlahden kunta
Lappajärven kunta
Lappeenrannan kaupunki
Lappeenrannan–Lahden teknillinen yliopisto LUT
Lapuan kaupunki
Larsmo kommun - Luodon kunta
Laukaan kunta
Laurea-ammattikorkeakoulu
Lemin kunta
Lempäälän kunta
Leppävirran kunta
Lestijärven kunta
Liedon kunta
Lieksan kaupunki
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Limingan kunta
Liperin kunta
Lohjan kaupunki - Lojo stad
Loimaan kaupunki
Lopen kunta
Lounais-Suomen elinvoimakeskus
Loviisan kaupunki - Lovisa stad
Luhangan kunta
Lumijoen kunta
Luonnonvarakeskus
Lupa- ja valvontavirasto
Luumäen kunta
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
Maa- ja metsätalousministeriö
Maahanmuuttovirasto
Maanmittauslaitos
Maanpuolustuskorkeakoulu
Malax kommun - Maalahden kunta
Marttilan kunta
Maskun kunta
Merijärven kunta
Merikarvian kunta
Metropolia Ammattikorkeakoulu
Miehikkälän kunta
Mikkelin kaupunki
Muhoksen kunta
Multian kunta
Muonion kunta
Museovirasto
Muuramen kunta
Mynämäen kunta

Myrskylän kunta - Mörskom kommun
Mäntsälän kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta
Naantalin kaupunki
Nakkilan kunta
Nivalan kaupunki
Nokian kaupunki
Nousiaisten kunta
Nurmeksen kaupunki
Nurmijärven kunta
Nykarleby stad - Uusikaarlepyyn kaupunki
Närpes stad - Närpiön kaupunki
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Oikeusrekisterikeskus
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Orimattilan kaupunki
Oripään kunta
Oriveden kaupunki
Oulaisten kaupunki
Oulun ammattikorkeakoulu
Oulun kaupunki
Oulun yliopisto
Outokummun kaupunki
Padajoen kunta
Paimion kaupunki
Paltamon kunta
Pargas stad - Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta
Parkanon kaupunki
Patentti- ja rekisterihallitus
Pedersöre kommun - Pedersören kunta
Pelastusopisto
Pelkosenniemen kunta
Pellon kunta
Perhon kunta
Petäjäveden kunta
Pieksämäen kaupunki
Pielaveden kunta
Pietarsaaren kaupunki
Pihtiputaan kunta
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pirkkalan kunta
Pohjanmaan elinvoimakeskus
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Suomen elinvoimakeskus

Poliisihallitus
Polvijärven kunta
Pomarkun kunta
Porin kaupunki
Pornaisten kunta
Porvoon kaupunki - Borgå stad
Posion kunta
Pudasjärven kaupunki
Pukkilan kunta
Punkalaitumen kunta
Puolangan kunta
Puolustusministeriö
Puumalan kunta
Pyhtään kunta
Pyhäjoen kunta
Pyhäjärven kaupunki
Pyhännän kunta
Pyhärannan kunta
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Pälkäneen kunta
Pääesikunta
Pöytyän kunta
Raahen kaupunki
Rahoitusvakausvirasto
Raision kaupunki
Rajavartiolaitoksen esikunta
Rantasalmen kunta
Ranuan kunta
Raseborg stad - Raaseporin kaupunki
Rauman kaupunki
Rautalammin kunta
Rautavaaran kunta
Rautjärven kunta
Reisjärven kunta
Riihimäen kaupunki
Rikosseuraamuslaitos
Ristijärven kunta
Rovaniemen kaupunki
Ruokavirasto
Ruokolahden kunta
Ruoveden kunta
Ruskon kunta
Rääkkylän kunta
Saarijärven kaupunki
Saavutettavuuskirjasto Celia
Sallan kunta
Salon kaupunki
Sastamalan kaupunki
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunnan hyvinvointialue
Sauvon kunta

Savitaipaleen kunta
Savonia-ammattikorkeakoulu
Savonlinnan kaupunki
Savukosken kunta
Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Seinäjoen kaupunki
Sievin kunta
Siikaisten kunta
Siikajoen kunta
Siikalatvan kunta
Siilinjärven kunta
Simon kunta
Sipoon kunta - Sibbo kommun
Sisäministeriö
Sisä-Suomen elinvoimakeskus
Siuntion kunta - Sjundeå kommun
Sodankylän kunta
Soinin kunta
Someron kaupunki
Sonkajärven kunta
Sosiaali- ja terveysministeriö
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
Sotkamon kunta
Sulkavan kunta
Suojelupoliisi
Suomen Akatemia
Suomen ympäristökeskus
Suomussalmen kunta
Suonenjoen kaupunki
Sysmän kunta
Säkylän kunta
Säteilyturvakeskus
Taide- ja kulttuurivirasto
Taideyliopisto
Taipalsaaren kunta
Taivalkosken kunta
Taivassalon kunta
Tammelan kunta
Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampereen kaupunki
Tampereen yliopisto
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Tervolan kunta
Tervon kunta
Teuvan kunta
Tilastokeskus
Tl. Kosken kunta
Tohmajärven kunta
Toholammin kunta
Toivakan kunta
Tornion kaupunki

Tulli
Turun ammattikorkeakoulu
Turun kaupunki - Åbo stad
Turun yliopisto
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Tuusniemen kunta
Tuusulan kunta
Tyrnävän kunta
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus
Työneuvosto
Ulkoministeriö
Ulvilan kaupunki
Urjalan kunta
Utajärven kunta
Utsjoen kunta
Uudenmaan elinvoimakeskus
Uuraisten kunta
Uusikaupunki
Vaalan kunta
Vaasan ammattikorkeakoulu
Vaasan kaupunki - Vasa stad
Vaasan yliopisto
Valkeakosken kaupunki
Valtiokonttori
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus
Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus
Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori
Valtioneuvoston kanslia
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vantaan kaupunki - Vanda stad
Varkauden kaupunki
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Vehmaan kunta
Verohallinto
Vesannon kunta
Vesilahden kunta
Vetelin kunta
Vieremän kunta
Vihdin kunta
Viitasaaren kaupunki
Vimpelin kunta
Virolahden kunta
Virtain kaupunki
Väylävirasto
Vörå kommun - Vöyrin kunta
Ylitornion kunta
Ylivieskan kaupunki
Ylöjärven kaupunki
Ympäristöministeriö
Ypäjän kunta

Yrkeshögskolan Arcada
Yrkeshögskolan Novia
Åbo Akadem
Ähtärin kaupunki
Äänekosken kaupunki

Lausunnonantajan lausunto

1. Miten julkisten hankintojen kansalliset kehittämis- ja neuvontapalvelut toimivat nykyisin?

Voitte kommentoida esimerkiksi kehittämisohjelmia, kuten Hankinta-Suomi-ohjelmaa, sekä julkisrahoitteisia neuvontapalveluja, kuten Julkisten hankintojen neuvontayksikköä ja Suomen Yrittäjien hankintaneuvontaa. Kertokaa, mikä toimii hyvin, millaista hyötyä toiminnasta on ollut ja lisäksi mitä tulisi erityisesti parantaa.

2. Millaista tukea julkisiin hankintoihin tarvitaan ja lisäksi mitä tulisi kehittää jatkossa? Voitte kertoa esimerkiksi, millaista apua, ohjeistusta, koulutusta, neuvontaa, tietoa tai yhteistyötä tarvitaan tulevaisuudessa. Kertokaa myös, mitkä kehittämistarpeet ovat mielestänne tärkeimpiä.

3. Miten kansallinen kehittäminen ja tuki pitäisi järjestää tulevaisuudessa? Ehdottakaa mielestänne parasta tapaa järjestää kansallinen kehittämis- ja tukitoiminta. Voitte hyödyntää selvityksessä esitettyjä skenaarioita tai ehdottaa muuta tapaa. Kertokaa, kuka tai ketkä vastaisivat toiminnasta, miten eri toimijat tekisivät yhteistyötä ja miten toiminnasta voitaisiin jatkossa tehdä mahdollisimman vaikuttavaa, jatkuvaa ja hallinnollisesti tehokasta.

4. Muuta lausuttavaa

Meltti Tero
Valtiovarainministeriö

Sinivuori-Boldt Tarja
Valtiovarainministeriö